

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Διάλεξη #01:

Οικονομικό πρόβλημα, Οικονομική αρχή

Διδακτική Ομάδα

Δημήτρης Καλλιώρας, Καθηγητής ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (dkallior@uth.gr)

Ιωάννης Λεπίδας, Υπ. Διδάκτωρ ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (ilepidas@uth.gr)

Η Οικονομική Επιστήμη

-3-

- Οικονομία = Οίκος + Νομή
- Οικονομική είναι η (κοινωνική) επιστήμη η οποία μελετά τις ενέργειες των ανθρώπων οι οποίες αποβλέπουν στην εξασφάλιση των μέσων τα οποία απαιτούνται για την ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Σκοπός της οικονομικής επιστήμης είναι η διατύπωση γενικών αρχών και νόμων για την περιγραφή και την αιτιολόγηση των οικονομικών φαινομένων και τη διευκόλυνση της επίλυσης των οικονομικών προβλημάτων.
- Μικροοικονομία: ασχολείται με τη συμπεριφορά και τα προβλήματα των επιμέρους οικονομικών μονάδων.
- Μακροοικονομία: ασχολείται με τη συμπεριφορά και τα φαινόμενα του συνόλου της οικονομίας (και των επιμέρους τομέων της).

Η Επιστήμη της Πολιτικής Οικονομίας

-4-

- Πολιτική οικονομία:
 - Η συνένωση της οικονομικής ανάλυσης με την πολιτική πρακτική.
 - Η οικονομική δραστηριότητα εντός του πολιτικού της πλαισίου.
- Η πολιτική οικονομία μελετά τις κοινωνικές και θεσμικές διεργασίες στο πλαίσιο των οποίων συγκεκριμένες οικονομικές και πολιτικές ομάδες επηρεάζουν την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών.
- Η πολιτική οικονομία αναλύει τους τρόπους με τους οποίους οι πολιτικές διακυβέρνησης επιδρούν στην κατανομή των πόρων (μέσω των θεσμών και των νόμων) και, επιπλέον, αναλύει τους τρόπους με τους οποίους οι οικονομικές συμπεριφορές και τα οικονομικά (ατομικά και συντεχνιακά) συμφέροντα επιδρούν στις πολιτικές διακυβέρνησης (και, ενδεχομένως, τις καθορίζουν).

Πολιτική Οικονομία vs Οικονομική Επιστήμη

-5-

- Εν αντιθέσει με την οικονομική επιστήμη, η επιστήμη της πολιτικής οικονομίας εκλαμβάνει τους θεσμούς ως ενδογενείς – και όχι ως εξωγενείς – παράγοντες.
- Η Πολιτική Οικονομία κινείται στο μεταίχμιο της Οικονομικής και της Πολιτικής Επιστήμης καθώς η οικονομική δραστηριότητα εκλαμβάνεται ως οργανικά ενσωματωμένη σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο κοινωνικών και πολιτικών θεσμών.
- Ως εκ τούτου, η Πολιτική Οικονομία διέπεται από ένα ευρύ φάσμα ιδεολογικών πεποιθήσεων και αξιολογικών κρίσεων με αποτέλεσμα να διατυπώνει εναλλακτικές, και συχνά αντικρουόμενες, οικονομικές θεωρίες και προτάσεις οικονομικής πολιτικής.

Οικονομικά για Μηχανικούς (Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης)

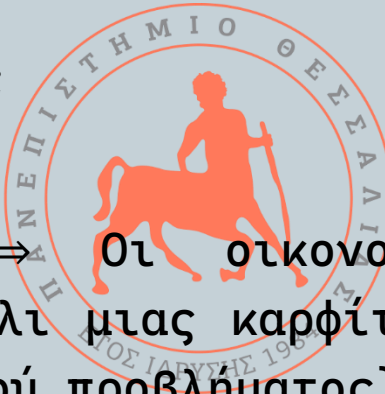
-6-

- Ο σχεδιασμός αποτελεί την εφαρμοσμένη έκφραση της πολιτικής ρύθμισης και οργάνωσης του χώρου υπό τη μορφή κανονιστικών μέτρων.
- Ο σχεδιασμός δεν λαμβάνει χώρα σε «κενό αέρος»! Λαμβάνει χώρα εντός συγκεκριμένου (πολιτικοκοινωνικο)οικονομικού υποβάθρου και επιφέρει συγκεκριμένο (πολιτικοκοινωνικο)οικονομικό αντίκτυπο.
- Ο σχεδιασμός προϋποθέτει, εκ της φύσεώς του, διεπιστημονικότητα. Ως εκ τούτου, η (βασική) γνώση των οικονομικών έχει καταστεί για τους Μηχανικούς (Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης) εκ των υν ουκ άνευ.

Θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα (I)

-7-

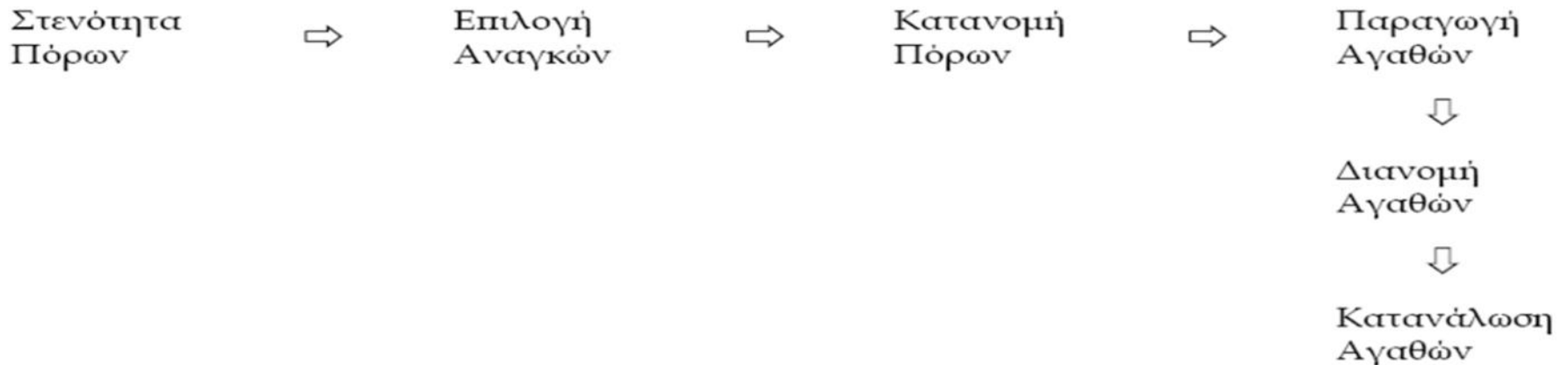
- Το θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα έγκειται στην ικανοποίηση των απεριόριστων αναγκών με τους περιορισμένους πόρους (μέσα / συντελεστές παραγωγής / παραγωγικούς συντελεστές).
- Τι θα παραχθεί;
- Πόσο θα παραχθεί;
- Για ποιόν θα παραχθεί;
- Πώς θα παραχθεί;
- Πού θα παραχθεί; ⇒ Οι οικονομικές δραστηριότητες δεν διεξάγονται «στο κεφάλι μιας καρφίτσας»! (χωρική διάσταση του θεμελιώδους οικονομικού προβλήματος).

Θεμελιώδες οικονομικό πρόβλημα (II)

-8-

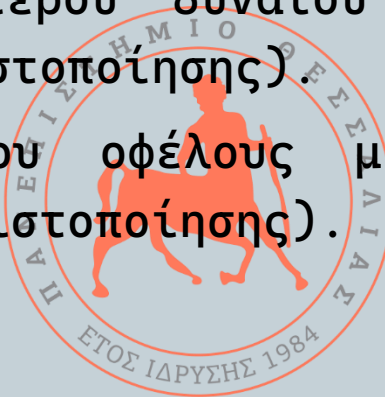
- Συνέπεια της στενότητας των παραγωγικών συντελεστών είναι η ιεράρχηση και η επιλογή των αναγκών οι οποίες θα ικανοποιηθούν και η κατανομή των παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των εναλλακτικών χρήσεών τους.

Βασική οικονομική αρχή

-9-

- Βασική οικονομική αρχή (στην κατεύθυνση της επίλυσης του θεμελιώδους οικονομικού προβλήματος):
 - Επιδίωξη του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους με τη μικρότερη δυνατή θυσία.
 - Επιδίωξη του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους με συγκεκριμένες θυσίες (πρόβλημα μεγιστοποίησης).
 - Επιδίωξη συγκεκριμένου οφέλους με τις μικρότερες δυνατές θυσίες (πρόβλημα ελαχιστοποίησης).

Η παρουσίαση συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά τα χορηγούμενα συγγράμματα.

